

NAMEN VAJE: Spoznati opazovanje kot osnovno metodo študije otroka, s poudarkom na vrstah in tehnikah opazovanja in apliciranje opazovanja v praktični kontekst.

NALOGE:

1. Preberite poglavje Opazovanje kot metoda študija otrok (Lešnik-Musek, P.& Fekonja, U., 2001) in naredite enostranski povzetek v obliki miselnega vzorca!
2. Če bi vi morali izvesti raziskavo v vrtcu/šoli, kaj vse bi vas lahko zanimalo, oz. kaj vse, kar je v povezavi z razvojno psihologijo bi lahko opazovali?
3. Odločite se za eno vedenje, ki bi ga v razredu/vrtcu najrajši opazovali in napišite, kaj bi s tem želeli ugotoviti (kaj bi bil namen vašega opazovanja)?
4. Bi se vi pri opazovanju vedenja, za katerega ste se odločili zgoraj, raje odločili za za opazovanje z udeležbo ali brez udeležbe opazovalca? Zakaj?
5. Ali bi bila za opazovanje vedenja, ki ste si ga izbrali, bolj primerna metoda časovnega vzorčenja ali metoda vzorčenja vedenja? Zakaj?
6. V čem so poglobitve podobnosti in razlike med dnevnikom, zapisovanjem kritičnih dogodkov in anekdotskimi zapisi?
7. V čem so razlike med ček listo in ocenjevalnimi lestvicami?
8. Katero tehniko opazovanja bi uporabili za opazovanje vedenja, ki ste ga zgoraj izbrali vi?
9. Sestavite 5-stopenjsko ocenjevalno lestvico za vedenje, ki ste ga zgoraj izbrali, s 5 postavkami?

Primer: Predmet opazovanja: agresivnost med otroci v vrtčevski skupini/ v razredu
Namen opazovanja je ugotoviti, katere oblike agresivnosti se pojavljajo v vrtčevski skupini/v razredu najpogosteje

Metodologija: poskusne osebe: 150 otrok, starih od 4-6 let ($M=5.2$), od tega 87 deklic in 63 dečkov, inštrumenti: ocenjevalna lestvica za merjenje agresivnosti otrok, ki smo jo v namen raziskave oblikovali sami, Lestvica vsebuje 5 postavk, ki jih poskusna oseba vrednoti na kontinuumu od 1 do 5, ki ponazarja pogostost pojavljanja vedenja (1-nikoli, 2 redko, 3-včasih, 4-pogosto, 5-zelo pogosto (ta lestvica bi lahko merila tudi druge dimenzije: npr.intenzivnost (1-zelo šibko, 2-šibko, 3-zmerno, 4-močno, 5-zelo močno) ali pa stopnjo strinjanja s postavko (1-sploš ne drži, 2-večinoma ne drži, 3-včasih drži, včasih ne, 4-večinoma drži, 5-vedno drži), postopek: Lestvice za ocenjevanje agresivnosti otrok sem razdelila vzgojiteljicam 10 različnih vrtcev v 4 slovenskih regijah (Ljubljanska regija, Primorska regija, Štajerska regija, Prekmurje). Za vsakega otroka v skupini je vzgojiteljica/učiteljica rešila ocenjevalno lestvico o agresivnosti otrok. Zbrani podatki so bili obdelani s statističnim paketom SPSS.

Primeri postavk v ocenjevalni lestvici agresivnosti:

Navodilo: Na spodnji lestvici obkrožite, kako pogosto se določeno vedenje pojavlja pri vašem otroku. Če se nikoli ne pojavi, obkrožite 1, če se pojavi redko, 2, če se pojavi včasih 3, če je pogosto prisotno 4, in če je vedno prisotno 5.

OBLIKE AGRESIVNEGA VEDENJA					
<i>(to, kar je navedeno spodaj, so postavke)</i>	nikoli	redko	včasih	pogosto	vedno
Drugim otrokom nagaja.	1	2	3	4	5
Grize sovrstnike.	1	2	3	4	5
Udari vzgojiteljico/učiteljico	1	2	3	4	5
Besedno žali druge otroke.	1	2	3	4	5
Ščipa sovrstnike.	1	2	3	4	5